

I. A közbenső mérlegre tett észrevételeket a jogszabálysértő felszámolói intézkedéssel szembeni kifogásokat, valamint az esetleges vitatott hitelezői igényeket egymástól megfelelően el kell határolni.

II. A kifogás előzetes elbírálása csak akkor előkérdése a közbenső mérleg elbírálásának, ha érinthetné annak tét

Alkalmazott jogszabályok: Cstv. 50-52. §, 225/2000. (XII.19.) Korm. Rendelet, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény.

Györi Ítéltábla Fpkf.II.25.204/2013/2.

Az elsőfokú bíróság egy 2010. január 29. napján érkezett hitelezői kérelem alapján 2011. február hó 2. napján jogerőre emelkedett végzésével rendelte el az adós felszámolását. A felszámolási eljárás kezdő napja 2011. február 11.

A felszámoló 2012. június hó 6. napján nyújtotta be 2012. május 30-ai fordulónappal elkészített első közbenső mérlegét. Közbenső jelentésében hivatkozott arra, hogy a volt ügyvezető átadta a társaság valamennyi iratanyagát, a tevékenységet lezáró mérleget és a társaság vagyonával elszámolt. Utalt a tevékenységet lezáró mérleg és a felszámolási nyitó mérleg közötti tárgyi eszközérték eltérés okára, és arra, hogy a tárgyi eszközöket nyilvános pályázati kiírás útján értékesíti, melyre pályázati ajánlat még nem érkezett, a vagyonértékesítés folyamatban van. A tevékenységet lezáró mérlegben szereplő 258.000 forint záró pénzkészlettel a társaság korábbi képviselője elszámolt. A pénzforgalmi kimutatás bevételek rovatában – egyebek mellett -115.912 forint befolyt követelést, és 370.840. forint egyéb bevételt tüntetett fel. A bevétel és a kiadások egyenlege egyaránt 8.629.130 forint.

A közbenső mérlegre a K.Bank Zrt. tett észrevételt, melyben az alábbiakra hivatkozott:

1. A felszámolónak a vagyon értékesítését 2011. első félévében már meg kellett volna kezdenie, ennek ellenére az adós ingatlanát csupán 2012-ben és egyetlen alkalommal, gépjárműveit pedig egyáltalán nem hirdette meg.
2. A pénzforgalmi kimutatással összefüggésben tájékoztatást kért a bérleti szerződés tartalmáról. A közbenső mérleg 3. számú mellékletét képező pénzforgalmi kimutatás két tétele (115.912 forint befolyt követelés, valamint 370.840 forint egyéb bevétel) és amennyiben bérleti díj elszámolásra került, úgy ezen összeg 50 %-ának kifizetését kérte vagyont terhelő zálogjoga alapján.
3. Tájékoztatást kért a gépjárművek használata és hasznosítása tekintetében, valamint a mérlegben szereplő követelések érvényesítésére vonatkozóan.

A felszámoló az észrevételre tett nyilatkozatában magyarázatot adott a vagyon értékesítésével kapcsolatos késedelem okára, mely szerint az adós korábbi képviselője késve vette fel vele a kapcsolatot, az ingatlan értékesítéséhez ingatlanforgalmi szakértőt kellett igénybe vennie, aki ugyancsak késedelmesen teljesítette feladatát, a

gépjárművek értékesítése pedig azért húzódott el, mert - működésképtelen állapotuk miatt - a volt ügyvezető nem tudta a rendelkezésére bocsátani azokat. Tisztázni kellett az egyik gépjármű tulajdoni helyzetét, értékbecslést kellett készítenie, s a kedvezőbb árbevétel érdekében egy egységként kívánta azokat értékesíteni.

A hitelező vagyont terhelő zálogjoga kapcsán rámutatott, hogy mindössze egy hónapra tudta bérbe adni az adós tulajdonát képező ingatlant, melyből 50.000 forint bérleti díj bevétel származott. Ez nem minősül a felszámolási vagyon értékesítésének, a működtetésből származó bevételre nem terjed ki a zálogjogosult előnyös kiegyenlítési joga, így a Cstv. 49/D. § (2) bekezdése alapján kifizetést nem alapoz meg. Felsorolta a követelések behajtásával összefüggő intézkedéseit. Utalt arra, hogy az ugyancsak a vagyont terhelő zálogjog alapján kifizetni kért 115.912 forint követelésből 44.098 forint a M. T. Nyrt. társaságnál fennálló adósi túlfizetésből ered, 50.000 forint a már említett bérbeadásból, 21.814 forintot az adós korábbi képviselőjétől követelt a felszámoló, további 370.840 forint pedig a volt ügyvezető által került átadásra a felszámoló részére. Ezen összegek felhasználásra kerültek az elmaradt munkabér igény rendezésére, egyebekben pedig az észrevételben megjelölt két tétel egyikét sem sorolja azon bevételek közé, mely alapján a Cstv. 49/D. § (2) bekezdése alapján kifizetés lenne teljesíthető a hitelező részére.

A felszámoló nyilatkozata alapján a K. Bank Zrt. hitelező 2012. augusztus 13. napján kelt beadványában a vagyont terhelő zálogjoga, valamint ingatlant terhelő jelzálogjoga alapján előterjesztett kifogását változatlanul fenntartotta. Arra hivatkozott, hogy a bérleti díjra is a Cstv. 49. § (2) bekezdése alkalmazandó, ugyanis a zálogjog a zálogszerződés megkötése után a kötelezett vagyonába kerülő vagyontárgyakra is kiterjed. Kérte, hogy a törvényszék kötelezze a hitelezőt erre tekintettel a bevételek 50 %-ának kifizetésére.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel érintett 34. sorszám alatti végzésével a közbenső mérleget jóváhagyta, utalva arra, hogy pénzeszköz hiányában a közbenső mérleg alapján hitelezői igény kielégítésnek nincs fedezete. Az észrevételekre csupán annyiban tért ki, hogy a felszámoló mindkét hitelezőt tájékoztatta az észrevétellel kapcsolatos álláspontjáról, s a felszámolói válaszokat a hitelezők elfogadták.

A végzés ellen a hitelező terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen az elsőfokú bíróságtól a végzés saját hatáskörben, akként történő megváltoztatását kérte, hogy kötelezze a bíróság a felszámolóbiztost a közbenső mérleg módosítására, valamint arra, hogy a felszámolás során befolyt bevételek hitelezőt illető részét utalja ki részére. Másodsorban azt kérte, hogy az ítéletábla kötelezze új eljárás lefolytatására az elsőfokú bíróságot a közbenső mérleggel szemben előterjesztett kifogása elbírálása végett.

Megismételte azon korábbi jogi álláspontját, hogy a felszámoló összekeverte válaszelevelében a vagyont terhelő és az ingatlant terhelő jelzálogjogot és csak a felszámolás kezdő időpontjában az adós cég tulajdonában lévő vagyonra látta alkalmazhatónak a Cstv. 49/D. § (2) bekezdését a bérleti díjra, mint bevételre nem,

holott a vagyont terhelő zálogjog lényege az, hogy a zálogszerződés megkötése után a zálogjog a kötelezett vagyonába kerülő vagyontárgyakra is automatikusan kiterjed.

A – M. T. Nyrt. társasággal szemben fennállt túlfizetést kivéve - konkrét tételek nevesítése nélkül arra mutatott rá, hogy a közbenső mérleg pénzforgalmi kimutatása a számviteli szabályok szerint csak a ténylegesen befolyt illetve kifizetésre került tételeket tartalmazhatja, ezzel szemben olyan bevételt állított be a mérlegbe a felszámoló, mely nem folyt be és átadásra sem került. A pénzforgalmi kimutatás nem ad valós képet az adós pénzügyi helyzetéről. A visszautalt túlfizetést is követelésként kell kezelni.

Rámutatott arra, hogy a kifogásolási eljárásban a törvényszék egyfajta közvetítő szerepet is betölt a felek között, emiatt kötelessége lett volna az elsőfokú bíróságnak határidő megjelölésével felhívni őt arra, hogy tegyen észrevételt a felszámoló nyilatkozatára. Erre nem került sor, a felszámoló válaszát – az elsőfokú végzésben állítottakkal szemben – nem fogadta el.

A fellebbezés kapcsán a felszámoló észrevételt nem terjesztett elő.

A hitelező fellebbezése nem alapos.

A felszámolási eljárás során a bíróságnak a többször módosított 1991. évi XLIX. törvény – a továbbiakban Cstv. – közbenső mérlegre vonatkozó rendelkezései (Cstv. 50-52. §), a felszámolás számviteli feladatairól szóló 225/2000. (XII.19.) Korm. Rendelet – a továbbiakban Korm. Rendelet – előírásai (elsődlegesen annak 7. §-a), valamint a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény – a továbbiakban számviteli törvény – alapvető elvei alapján kell a közbenső mérleget jóváhagynia vagy azt elutasítania.

A közbenső mérleggel kapcsolatosan a bíróság kétféle végzést hozhat, vagy jóváhagyja, vagy megtagadja – a törvény szerint elutasítja – a jóváhagyását. A közbenső mérleg elbírálása során a felszámolást lefolytató bíróság nem utasíthatja (a fellebbezési kérelemnek megfelelően) a felszámolót a közbenső mérleg konkrét átdolgozására, s azt ő maga sem jogosult módosítani. (BDT.2013.2882.)

A közbenső mérleg jóváhagyása körében a bíróság csak azt vizsgálja, hogy a felszámoló a Cstv. és a Korm. Rendelet közbenső mérlegre vonatkozó előírásait, továbbá a számviteli jogszabályokat betartotta-e. Ennek során azt kell szem előtt tartani, hogy a közbenső mérleg célja: a felszámoló legalább évente megbízható és hiteles tájékoztatást adjon az adós vagyonáról a felszámolás alatt bekövetkezett változásokról. (IH.2012.95.) A közbenső mérleg teszi lehetővé egyes hitelezői követelések kifizetését is.

A közbenső mérleggel kapcsolatos hitelezői észrevétel esetén a mérleget jóváhagyó határozat indokolásának a közbenső mérleg alapvető adatain kívül tartalmaznia kell a hitelezői észrevételeket, valamint a bíróságnak az észrevétel megalapozottságával,

illetve megalapozatlanságával és ehhez képest a közbenső mérleg jóváhagyhatóságával kapcsolatos jogi álláspontját is. (BDT.2009.2050.)

Az észrevétel elintézésével kapcsolatosan a bíróságnak tehát nincs konkrét feladata, csupán a közbenső mérleget elbíráló határozat indokolásában kell utalni arra, hogy az észrevételt miként értékelte. (Fővárosi Ítéltábla 11.Fpkf.43.911/2005/8.) Amennyiben a bíróság a hitelező észrevételében foglaltakat a közbenső mérleg jóváhagyása során figyelmen kívül hagyja, e mulasztás a jóváhagyó végzés elleni fellebbezés kapcsán sérelmezhető. (BDT.2005.1163.)

Az elsőfokú bíróság a hitelező által a közbenső mérleggel szemben előterjesztett beadvány (tartalma szerint kifogás és észrevétel) elintézésével összefüggésben két eljárási hibát vétett:

1.) Nem észlelte, hogy a hitelező által a közbenső mérleggel összefüggésben előterjesztett – a Cstv. 6. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 3. § (2) bekezdése szerinti tényleges tartalmának megfelelően elbírálendő- beadvány nem csupán a mérlegre vonatkozó észrevételt, hanem a hitelező vagyont terhelő zálogjoga alapján a felszámoló intézkedéseivel összefüggő kifogást is tartalmazott. Utóbbit a bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII.1.) IM. rendelet 62. § b.) pontja szerint ügyviteli szempontból külön számon, a felszámolási nemperes ügyben előterjesztett kifogásként kellett volna iktatni, s elbírálni.

2.) Iratellenes továbbá azon megállapítása, mely szerint a hitelező elfogadta a közbenső mérlegre tett észrevételre adott felszámolói választ. A felszámoló által benyújtott – 2012. október 12. napján érkezett, de az iratokhoz tévesen szerelt – iratanyagból kitűnően a hitelező a felszámoló választ követően is fenntartotta – maga is kifogásnak minősítve – észrevételét. Ebből következően – a már ismertetettek szerint – az elsőfokú bíróság végzésének tartalmaznia kellene az észrevétel megalapozottságával, (illetve megalapozatlanságával) és ehhez képest a közbenső mérleg jóváhagyhatóságával kapcsolatos jogi álláspontját is.

Az ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság fenti mulasztása és az indokolási kötelezettség megsértése – az alábbiakban kifejtettek szerint – nem minősül az ügy érdemére kiható, olyan lényeges eljárási szabálysértésnek, ami az elsőfokú végzés hatályon kívül helyezését és az eljárás megismétlését indokolta volna.

A hitelező fellebbezésében alapvetően két jogsértést jelölt meg:

I.A zálogjog alapján történő kifizetés elmaradása és a bevétel más célú felhasználása

A Cstv. 58. § (1) bekezdése szerint a Cstv. 57. § (1) bekezdése a.) és c.) pontjában felsorolt követeléseket az esedékességükkor, a d-g.) pontban foglalt követeléseket a zárómérleg vagy a záró egyszerűsített mérleg jóváhagyása után 30 napon belül kell kielégíteni. A d-f.) pontban foglalt követelések az 57. §-ban foglaltak szerint a közbenső mérleg alapján is kielégíthetők.

A Cstv. 57. § (1) bekezdése b.) pontja szerinti vagyont terhelő zálogjoggal biztosított követelések a zálogtárgy értékének erejéig – figyelembe véve a 49/D. § (2) bekezdése alapján már kifizetett összeget is – már a közbenső mérleg előtt is kielégíthetők.

Annak kérdése, hogy egy konkrét, a mérlegben szereplő költségtételt a felszámoló jogszerűen, vagy jogszerűtlenül fizetett ki, a mérleg számviteli helyességétől független kérdés, emiatt a mérleg alappal nem támadható. A felszámoló ezen intézkedése jogszerűségének vizsgálta csak a Cstv. 51.§-a szerinti kifogás körében lehetséges. (IH.2012.45.). Ugyanez irányadó a hitelező Cstv. 49/D. § (2) bekezdése szerinti vagyont terhelő – azaz a fentiekben ismertetett általános szabályokhoz képest kielégítési elsőbbséget biztosító – zálogjoga alapján érvényesített igényre, mely nem a közbenső mérleg jóváhagyása keretében bírálható el, hanem a külön eljárásra tartozó kifogással érvényesíthető.

Amennyiben a közbenső mérleggel szemben előterjesztett észrevétel - tartalma szerint - nem kifogásnak, vagy vitatott hitelezői igénynek minősül – melyek csak önálló, külön eljárásban érvényesíthetők – s marad olyan véleménynyilvánítás, mely kifejezetten a közbenső mérlegre vonatkozik, a bíróságnak csak azt kell figyelembe vennie a mérleg tárgyában való döntése során. (EBH. 2004.1133.) Emiatt a közbenső mérlegre tett észrevételeket a jogszabálysértő felszámolói intézkedéssel szembeni kifogásokat, valamint az esetleges vitatott hitelezői igényeket egymástól megfelelően el kell határolni. (Györi Ítéltábla Fpkf.II.25.249/2; IH.2005.176.)

Önmagában azonban az, hogy a közbenső mérleggel összefüggésben a Cstv. nem teszi lehetővé a kifogás előterjesztését, nem zárja ki annak lehetőségét, hogy a hitelező csupán a közbenső mérlegből szerezzen tudomást olyan felszámolói intézkedésről vagy mulasztásról, mellyel kapcsolatosan jogorvoslatot kifogás útján kereshet. Ilyen esetben a kifogás előzetes elbírálása - ha érintheti a mérleg tételeit – előkérdése lehet a közbenső mérleg elbírálásának.

A kifogás előzetes elbírálása csak akkor előkérdése a közbenső mérleg elbírálásának, ha érinthetné annak tételeit.

A közbenső mérleg fordulónapját követően benyújtott kifogás - tartalmára is figyelemmel - a már benyújtott mérleget nem érinti, így a közbenső mérleg jóváhagyásának sem képezi akadályát. (BDT.2013.3005.) Egyebekben pedig nincs annak sem akadálya, hogy a tartalma szerint kifogásnak vagy vitatott hitelezői igénynek minősülő kérdésben később hozott határozat alapján a felszámoló a mérleget módosítsa és az újabb közbenső mérlegben vagy a zárómérlegben jelenjen meg a módosítás indoka. (EBH.2002.674.) Az állandó és következetes bírói gyakorlat szerint amennyiben például a kifogás alapján a bíróság a felszámolót a jogszerűtlenül elszámolt költség visszafizetésére kötelezi, úgy a visszafizetés számviteli következményei abban a mérlegben vonhatók le, amelynek időszaka alatt a felszámoló e kötelezettségét teljesítette. Visszafizetés hiányában pedig kinnlevőségként kell az általa visszafizetendő összeget kimutatnia.

II.A közbenső mérleg nem felel meg a „valódiság elvének”

A hitelező fellebbezésében arra is hivatkozott, hogy a közbenső mérleg, amiatt nem hagyható jóvá, mert az nem csupán ténylegesen befolyt, illetve kifizetésre került tételeket tartalmaz, s így nem ad valós képet az adós vagyoni helyzetéről, azaz számviteli törvény 15. § (3) bekezdése szerinti valódiság elvének teljesülését hiányolta a hitelező.

A hitelező korábban a közbenső mérlegre tett észrevételében a valódiság elvének megsértését nem kifogásolta, így az utóbb felhívott, csak a fellebbezésben szereplő körülmények a közbenső mérleget jóváhagyó végzés elleni fellebbezés alapjául nem szolgálhatnak. Tekintettel azonban arra, hogy a mérleg jóváhagyására – az észrevétel előterjesztésétől függetlenül is – csak a korábban megjelölt jogszabályi előírások teljesülése esetén van mód, vizsgálta az ítélőtábla az abban kifogásolt számviteli alapelv teljesülését is.

A felszámoló a hitelező észrevételére e körben is megfelelő magyarázatot adott.

A közbenső mérleg megfelel a jogszabályi előírásoknak: a fordulónapon fennálló állapotokat hitelesen rögzíti, tartalmazza a mérlegadatokat, a bevételek és költségek kimutatását, a nyitó és a közbenső mérleg közötti eltérés okait, a bevételek és költségek alakulását, ezért az elsőfokú bíróság közbenső mérleget jóváhagyó döntése helyes.

Annak, hogy az elsőfokú bíróság az észrevétel vonatkozásában a Pp. 221.§ (1) bekezdés szerinti indokolási kötelezettségének nem tett eleget, az ügy érdemi elbírálására nem volt kihatása. Egyrészt az érdemi döntéshez szükséges adatok rendelkezésre állnak, másrészt a kifogásra tartozó kérdés (I. pont) külön eljárásban bírálendő el, a II. pont kapcsán a fellebbezésben felhívottak pedig a hitelező észrevételben még nem szerepeltek, így arra az elsőfokú bíróság sem térhetett ki.

Az ítélőtábla – a fentiek alapján – felhívja az elsőfokú bíróságot a hitelező zálogjogával kapcsolatos kifogásának (I. pont) a 14/2002. (VII.1.) IM rendelet 62.§ b/ pontja szerinti elbírálására.

Mindezekre figyelemmel az ítélőtábla az elsőfokú végzést a Cstv. 6. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 259. §-ára utalással a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.